



רשומות

ספר החוקים

31 באוגוסט 1952

109

י באלול תשי"ב

עמוד

322	חוק הנפט, תשי"ב-1952
337	חוק שירות בטחון (תיקון מס' 2), תשי"ב-1952
339	חוק הנוזקים האזרחיים (אחריות המדינה), תשי"ב-1952

חוק הנפט, תשי"ב—1952*

פרק ראשון: מבוא

סימן א': הגדרות

1. בחוק זה —

פירושים

„נפט“ פירושו — נפט ניגר, בין נוזלי ובין אדי, לרבות שמן, גז טבעי, גזולין טבעי, קונדנסאטים ופחמימנים (הידרוקרבוניס) ניגרים קרובים להם, וכן אספלט ופחמימנים של גפט מוצקים אחרים כשהם מומסים בתוך נפט ניגר וניתנים להפקה יחד איתו;
 „שדה נפט“ פירושו — קרקע על כל שכבותיה הגיאולוגיות שיש מתחתיה בידוע מצבר נפט שניתן להפיק ממנו נפט בכמויות מסחריות;
 „חיפוש נפט“ פירושו —

(1) קדיחת בארות נסיון לשם מציאת נפט או לשם קביעת גדלו או גבולותיו של שדה נפט (להלן — קדיחת נסיון);

(2) כל פעולה אחרת לחיפוש נפט, לרבות בדיקות וניסויים גיאולוגיים, גיאופיסיים, גיאוכימיים ודומיהם, וכן קדיחות להשגת ידיעות גיאולוגיות בלבד;

„תגלית“ פירושו — גילוי שדה נפט;

„היתר מוקדם“ פירושו — היתר שניתן לפי סעיף 7;

„רשיון“ פירושו — רשיון שניתן לפי סעיף 16;

„חוקה“ פירושו — חוקה שניתנה לפי סעיף 26 או 28;

„זכות נפט“ פירושו — רשיון או חוקה;

„פיתוח“ פירושו — קידוחו וצידוקו של שטח זכות נפט כדי לקבוע את כושר תפוח קתו להפיק ממנו נפט ולשווקו;

„הפקת נפט“ פירושו — הפקת נפט מוּזך שדה נפט, וכל הפעולות הכרוכות בכך, לרבות טלטולו, הטיפול בו והעברתו למיכלים, לצינורות או לבית זיקוק בשדה הנפט או בקרבתו;

„כמויות מסחריות“ פירושו — כמויות מספיקות של נפט המאפשרות להפיקו על בסיס מסחרי;

„שקידה ראויה“ פירושו — אותה מידה של שקידה, מומחיות, יעילות, תבונה וראיית הנולד שאדם בעל נסיון בחיפוש נפט ובהפקתו היה נוהג בה בנסיבות הקיימות;

„בזבוז“ פירושו — מעשה או אי-מעשה, אגב ניצול זכות נפט, הגורם איבודם, פיזורם, זיהומם או קלקולם של נפט, מוצרי נפט, כוח צבירה להפקת נפט, מים או מחצבים אחרים, או שימוש בהם שלא כהלכה, שכרגיל לא היו נגרמים אילו נהגו בשקידה הראויה;

„סיכון“ פירושו — מעשה או אי-מעשה, אגב ניצול זכות נפט, המסכנים או עלולים לסכן את חייו, אבריו או בריאותו של אדם הנמצא כדין במקום שבו אירע אותו מעשה או אי-מעשה או בסמוך לאותו מקום;

„קרקע“, לרבות קרקע הנמצאת, לסירוגין או בקביעות, מתחת למימי פנים או מתחת למי הים;

* נתקבל בכנסת ביום ה' באולו תשי"ב (26 באוגוסט 1952); הצעת החוק ורברי הסבר נתפרסמו בהצעות חוק 125 מיום י"ד בתמוז תשי"ב (7.7.52), עמ' 266.

„השר“ פירושו — חבר הממשלה, שהממשלה, בהודעה שפורסמה ברשומות, העניקה לו את הסמכות לבצע חוק זה ;
 „בית משפט“ פירושו — בית המשפט המחוזי בירושלים.

סימן ב' : מינהל

2. השר ימנה מנהל עניני הנפט (להלן — המנהל); הודעה על המינוי תפורסם ברשומות. מנהל עניני הנפט
3. (א) הממשלה תמנה מועצת נפט של תשעה חברים (להלן — המועצה), בהם ארבעה מעובדי המדינה, שאחד מהם יתמנה יושב ראש המועצה, וחמישה מקרב הציבור; החברים מקרב הציבור יתמנו לשלוש שנים, ואפשר לחזור ולמנותם, אלא שבמינוי הראשון של המועצה יתמנו שנים מהם לשנה ושנים לשנתיים.
- (ב) הודעה על מינוי המועצה תפורסם ברשומות.
- (ג) המועצה תמלא את התפקידים המוטלים עליה בחוק זה ותייעץ לשר ולמנהל בכל ענין שהם יביאו לפניו.
- (ד) חמישה מחברי המועצה יהיו מנין חוקי בשיבותיה.
- (ה) המועצה תקבע בעצמה את סדרי דיוניה ועבודתה.
- (ו) אין לגלות ידיעה שהגיעה למועצה או לאחד מחבריה בזכות חברותו במועצה, בלי אישורו של יושב ראש המועצה.
- (ז) המועצה רשאית לקיים ישיבות פומביות, לגבות עדות ולבדוק מסמכים ומקומות, במידה שהבדיקה דרושה למילוי תפקידיה.
- (ח) בכל דיון בבקשה שהובאה לפניו תתן המועצה למבקש או לבא כוחו הזדמנות להשמיע את דברו.
4. השר רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה, לקבוע, בהודעה שפורסמה ברשומות, אזורי נפט, ורשאי הוא, באותה דרך עצמה, לשנות קביעה כזאת. אזורי נפט
5. השר רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה, לקבוע, בהודעה שפורסמה ברשומות, כי אזור נפט פלוגי, כולו או מקצתו, יהיה שטח פתוח לחיפוש נפט ולהפקתו (להלן — שטח פתוח). ורשאי הוא, באותה דרך עצמה, לחזור ולסגור שטח פתוח, כולו או מקצתו. שטח פתוח

פרק שני : חיפוש והפקה

סימן א' : איסורים

6. (א) לא יחפש אדם נפט אלא על פי היתר מוקדם, על פי רשיון או על פי שטר חזקה. איסור חיפוש והפקה ללא הרשאה
- (ב) לא יפיק אדם נפט אלא על פי רשיון או על פי שטר חזקה.
- (ג) לא יהיה תוקף לכל זכות לחיפוש נפט, לחיפורה, לפיתוחו, לכרייתו או להפקתו שניתנה שלא על פי חוק זה, בין שהטענה היא שהזכות נולדה לפני תחילת תקפו של חוק זה ובין שהטענה היא שנולדה לאחר מכן.

סימן ב' : היתרים מוקדמים

7. (א) הרוצה בהיתר מוקדם לעריכת בדיקות מוקדמות כדי לעמוד על הסיכויים לגילוי נפט, למעט קדיחות נסיון, יגיש למנהל בקשה על כך; המנהל רשאי ליתן לו היתר על כל שטח ובכל תנאי שיראה לנכון או לדחות את הבקשה. היתר מוקדם

(ב) מי שביקש היתר מוקדם, והוא רואה עצמו נפגע על ידי החלטה של המנהל, רשאי לדרוש, תוך שלושים יום מהיום שנמסרה לו ההחלטה, שבקשתו תובא לדיון במועצה; המועצה תדון בבקשה ותעביר את המלצותיה למנהל שיעיין בבקשה שנית ויחליט בה; המנהל לא יחליט החלטה הסוטה מהמלצות המועצה, אלא באישור השר.

8. (א) בעל היתר מוקדם ושליחיו רשאים להיכנס לכל קרקע שניתן עליה ההיתר ואינה בנין או חצר ולעשות בה כל פעולה, הכל כדרוש במידה המתקבלת על הדעת לביצוע הבדיקות המוקדמות שפורטו בהיתר.

רשות כניסה
לקרקע

(ב) אין בעל היתר מוקדם רשאי, בתוך שטח זכות נפט, לערוך בדיקות שיש בהן הפרעה לפעולותיו של בעל הזכות או להיכנס למקום באר או לקרקע שבעל הזכות עושה בה עבודה גיאופיסית, אלא אם קיבל על כך הסכמה מבעל הזכות.

9. סיים בעל היתר מוקדם את פעולותיו במקום מסויים, חייב הוא להשיב במידת האפשר ובמהירות האפשרית את הקרקע, וכל שהיה מצוי עליה, למצב שבו היו לפני שהתחיל בפעולותיו, אם לא הורה המנהל הוראה אחרת; לא עשה כאמור, רשאי המנהל לעשות זאת על חשבון בעל ההיתר.

השבת המצב
הקודם

10. (א) בעל היתר מוקדם חייב, כלפי אדם שהוא בעל הקרקע שבה נעשות הבדיקות המוקדמות או הנהגה ממנה, בדמי נזק בעד פגיעה בגופו של רכוש ובעד הפסד שנגרם על ידי מניעת הנאתו הרגילה של אותו אדם מהרכושו.

דמי נזק

(ב) תביעה לתשלום דמי נזק כאמור, אפשר להגישה לבית המשפט בכל עת אחרי גרם הנזק אך לא יאוחר מתום תשעים יום לאחר פרסום הודעה על פקיעת ההיתר המוקדם.

11. (א) לא יינתן היתר מוקדם, אלא לאחר שנתן המבקש ערבון או ערבות המתקבלים על הדעת והמניחים את דעתו של המנהל, כערובה לדמי נזק שיתחייב בהם על פי סעיף 10 ולהוצאות שיוצאו על חשבונו לפי סעיף 9.

ערובה לדמי
נזק ולהוצאות

(ב) המנהל רשאי בכל עת לדרוש מבעל היתר מוקדם לשנות או להגדיל, באופן המתקבל על הדעת, את הערובה שניתנה; לא מילא בעל ההיתר אחרי הדרשה תוך המועד שקבע לו המנהל, פוקע ההיתר.

12. על פקיעת היתר מוקדם תפורסם הודעה ברשומות.

פרסום
ברשומות

סימן ג': רשיונות

13. רשיון מקנה לבעל, בכפוף להוראות חוק זה:

זכויותיו
של בעל
רשיון

(1) זכות לחפש נפט בשטח הרשוי;

(2) זכות לערוך, במידה ובתנאים שיקבע המנהל, פעולות חיפוש מחוץ לשטח הרשוי, שיש בהן כדי להעמיד על סיכויי הגפנט שנתון השטח הרשוי; ובכל הנוגע לזכות זו יהיה דינו של בעל הרשיון כדיון בעל היתר מוקדם;

(3) זכות ייחודית לקדוח קדיחות נסיון וקדיחות פיתוח בשטח הרשוי ולהפיק ממנו נפט;

(4) זכות לקבל הזקה לאחר שהגיע לתגלית בשטח הרשוי.

14. לא יינתן רשיון אלא בשטח פתוח.

רשיונות בשטח
פתוח בלבד

15. (א) הרוצה ברשיון יגיש למנהל בקשה על כך, לפי הקבוע בתקנות, ויצרף את כסום האגרה הקבועה בהן.

בקשת רשיון

(ב) בקשה שלא הוגשה לפי האמור, רשאי המנהל לדחותה או לבקש תיקונה להנחת דעתו.

(ג) בקשה המתייחסת לקרקע שכולה בשטח שאינו שטח פתוח, רשאי המנהל לדחותה; בקשה המתייחסת לקרקע שמקצתה בשטח פתוח ומקצתה בשטח שאינו פתוח, רשאי המנהל לדחותה או לבקש תיקונה להנחת דעתו או לנהוג בה כאילו היתה בקשה המתייחסת לקרקע שבשטח הפתוח בלבד.

החלטה
בבקשת רשיון

16. (א) בקשה לרשיון שלא נדחתה על פי סעיף 15, יעבירנה המנהל אל המועצה יחד עם כל המסמכים הנוגעים לבקשה; המועצה, לאחר שתעיין בחומר, תעביר את הענין למנהל בצירוף המלצותיה בדבר מתן רשיון והמידה והתנאים שבהם יינתן או בדבר דחיית הבקשה; המנהל רשאי או להחליט על מתן רשיון, במידה ובתנאים שיראה לנכון, או על דחיית הבקשה; את המלצות המועצה ואת החלטת המנהל, בין שהיא לפי המלצות המועצה ובין שהיא סוטה מהן, יודיעו בכתב למבקש.

(ב) הבקשה תובא לדיון שני למועצה באחד המקרים האלה:

(1) החלטת המנהל סוטה מהמלצות המועצה;

(2) המבקש הודיע למנהל, תוך שלושים יום מהיום שנמסרו לו המלצות המועצה, כי הוא דורש דיון שני במועצה.

(ג) לאחר דיון שני תעביר המועצה את המלצותיה למנהל, שיעיין בבקשה שנית ויעבירנה, עם המלצותיו, לשר; השר יחליט בבקשה והחלטתו תהיה סופית.

(ד) היו תלויות ועומדות שתי בקשות או יותר הנוגעות, בשלמותן או בחלקן, לאותה קרקע, יטפלו בכלן כאחת ויכריעו בהן בהחלטה אחת.

(ה) הוחלט על מתן רשיון, יינתן הרשיון על ידי המנהל.

סייגים למתן
רשיונות

17. (א) לא יינתן רשיון אחד על שטח העולה על ארבע מאות אלף דונם.

(ב) לא יהיו לאדם באזור נפט אחד יוזר משלושה רשיונות.

(ג) לא יהיו לאדם באזור נפט אחד רשיונות על שטח העולה על מיליון דונם.

(ד) לא יינתן רשיון על שטח קרקע אלא אם יש בו אותן התכונות מכהינת רציפות הקרקע, ריכוזה והיחס שבין ארכה לרחבה, שנקבעו בתקנות.

תקופת
הרשיון

18. (א) תקופת הרשיון המקורית היא שלוש שנים.

(ב) תקופת הרשיון ניתנת להארכה, אם הוגשה בקשה על כך, ואלה הכללים להארכתה:

(1) כל עוד לא הגיע בעל הרשיון לתגלית בשטח הרשוי, רשאי המנהל להאריך את תקופת הרשיון, אם ראה סיבה טובה ומניחה את הדעת לעשות כן, והוא חייב להאריכה, אם עדיין לא היתה תגלית באותו אזור נפט ובעל הרשיון קודח קדיחת נסיון בשקידה הראויה; ובלבד שסך כל תקופת הרשיון לא תת-ארך יותר משבע שנים לאחר נתינתו;

(2) הגיע בעל הרשיון לתגלית בשטח הרשוי, חייב המנהל להאריך את תקופת הרשיון הארכה שיש בה כדי ליתן לבעל הרשיון זמן מספיק לשם קביעת גבור-לותיו של שדה הנפט, אך לא יותר משנתיים.

אגרת רשיון

19. בעל רשיון ישלם אגרת רשיון שנתית המש לירות לכל אלף דונם; האגרה תשולם כל שנה מראש.

20. בעל רשיון חייב להתחיל בחיפוש נפט תוך ארבעה חודשים מיום שניתן הרשיון ולהמשיך בו בשקידה הראויה כל ימי תקפו של הרשיון. חובת החיפוש
21. (א) בעל רשיון חייב להתחיל לקדח קדיחת נסיון לא יאוחר מתום שנתיים לאחר מתן הרשיון ולהמשיך בקדיחות נסיון בשקידה הראויה עד שהגיע לתגלית; ולא יפסיק בין גמר קדיחת באר אחת ובין תחילת הקדיחה של באר אחרת יותר מארבעה חודשים.
- (ב) מי שבידו יותר מרשיון אחד באזור נפט אחד, הרי כל עוד אין תגלית באותו אזור, וששה חודשים לאחר תגלית, יהא דינם של כל השטחים הרשויים שבאותם רשיונות, לענין סעיף זה, כדין שטח אחד שיש עליו רשיון אחד; אך זוראה זו לא תחול עוד, אם עברו חמש שנים על אחד הרשיונות האלה.
22. בעל רשיון חייב להגיש למנהל, בצורה, בזמנים ולפי הפירוט שנקבעו בתקנות, דינים וחשבונות, על חיפושי הנפט שערך; בעל הרשיון רשאי לדרוש שהדיעות שהמציא בדין וחשבון יישמרו בסוד, במידה שהן נוגעות לסיכויים של גילוי נפט. דו"חות שוטפים
23. (א) החוזיר בעל רשיון מקצת מן השטח הרשוי או שפקע רשיונו או שהגיש בקשה לחזקה, חייב הוא להגיש למנהל, בצורה ולפי הפירוט שנקבעו בתקנות, דין וחשבון על כל חיפושי הנפט שערך בשטח המוחזר או הרשוי, הכל לפי הענין, ועל הוצאותיהן, בצירוף דוגמאות.
- (ב) בעל רשיון המחזיר מקצת מן השטח הרשוי רשאי לדרוש, שהדיעות שהמציא יהיו שמורות בסוד עד פקיעתו של הרשיון. בעל רשיון המגיש בקשה לחזקה רשאי לדרוש, שדיעות שהמציא בקשר לשטח החזקה המבוקשת יהיו שמורות בסוד עד שיוחלט בבקשה, תו, ושדיעות שהמציא בקשר לשטח שניתנה לו עליו חזקה יהיו שמורות בסוד עד פקיעתה של החזקה.
24. הגיע בעל רשיון לתגלית בשטח הרשוי, חייב הוא, אם אין טעם לסתור חובה זו, להפיק נפט, לקבוע את גבולותיו של שדה הנפט ולפתחו — והכל בשקידה הראויה — כאילו היה בעל חזקה, וחייב הוא לגבי אותן פעולות ולגבי הנפט המופק בכל חובותיו של בעל חזקה; ואין הוראה זו גורעת מחובותיו כבעל רשיון. פיתוח והפקה לפי רשיון

סימן ד': חזקות

25. חזקה מקנה לבעלה, בכפוף להוראות חוק זה, זכות ייחודית לחפש ולהפיק נפט בשטח החזקה כל ימי תקפה של החזקה. זכויותיו של בעל חזקה
26. בעל רשיון שהגיע לתגלית בשטח הרשוי והגיש תוך תקופת הרשיון בקשה על כך בהתאם לחוק זה ולתקנות, זכאי הוא, בכפוף לתנאים שנקבעו ברשיון ובסעיף 27, לקבל מאת המנהל שטר חזקה על כל שטח שיבחר בתוך שטח הרשיון. החזקה תהא כפופה לתנאים שנקבעו ברשיון, ועם מתן שטר החזקה יפקע הרשיון. מתן חזקה
27. (א) לא יינתן שטר חזקה על שטח העולה על מאתיים וחמישים אלף דונם.
- (ב) לא יהיו לאדם באזור נפט אחד שטרי חזקה על שטח העולה על שבע מאות וחמישים אלף דונם.
- (ג) לא יינתן שטר חזקה מכוח רשיון על שטח קרקע אלא אם יש בו אותן התכונות מבחינת רציפות הקרקע, ריכוז והיחס שבין ארצה לרחבה שנקבעו בתקנות. סייגים למתן חזקה

28. (א) השר רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה, להודיע, בהודעה שפורסמה ברשומות, כי קרקע פלוגית שאין עליה זכות נפט ואינה כלולה בבקשה תלויה ועומדת לזכות נפט תור-עמד לתחרות על חזקה; כל עוד הודעה כזאת בתקפה לא תינתן עוד זכות נפט על אותה קרקע זולת חזקה על פי תחרות.
- (ב) סדרי התחרות ומתן שטר חזקה על פיה ייקבעו בתקנות.
- (ג) ההצעות לקבלת חזקה על פי תחרות יובאו בפני המועצה; המועצה, לאחר שתעיין בהן, תעבירן, בצירוף המלצותיה, למנהל שיעיין ויחליט בהן; המנהל לא יחליט החלטה הסוטה מהמלצות המועצה, אלא באישור השר.
- (ד) אין חובה לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
- (ה) הוחלט על מתן חזקה על פי תחרות, יינתן שטר החזקה על ידי המנהל.
29. (א) תקופת החזקה היא שלושים שנה מיום נתינתה, אלא שאם ניתנה חזקה מכוח רשיון שתקפו הוארך אחרי תגלית בשטח הרשוי, תתחיל אותה תקופה ביום שבו היה פוקע הרשיון אלמלא הוארך.
- (ב) בעל חזקה שמילא אחר החובות המוטלות עליו באשר הוא בעל חזקה, תהא החזקה ניתנת להארכה לתקופה נוספת של עשרים שנה, בתנאים המתקבלים על הדעת שיקבע השר, לאחר התייעצות עם המועצה.
- (ג) לא הפיק בעל חזקה משטח החזקה נפט בכמויות מסחריות בתוך שלוש השנים הראשונות למתן החזקה, והשר שלח לו לאחר תום תקופה זו הודעה הדורשת ממנו להתחיל בהפקת נפט בכמויות מסחריות בתוך זמן שקבע בהודעה ושלא יפחת מששים יום, תפקע החזקה כתום הזמן הקבוע אם לא התחילה ההפקה כפי שנדרש בהודעה.
- (ד) הפיק בעל חזקה משטח החזקה נפט בכמויות מסחריות, ולאחר מכן חדלה ההפקה, רשאי השר, בכל עת אחרי תום שלוש השנים הראשונות למתן החזקה וכל עוד ההפקה חדלה, לשלוח לבעל החזקה הודעה הדורשת ממנו לחדש את ההפקה בכמויות מסחריות בתוך הזמן שקבע בהודעה ושלא יפחת מששים יום, ואם לא חודשה ההפקה כפי שנדרש בהודעה, תפקע החזקה כתום הזמן הקבוע בהודעה; וכן לא תישלח הודעה כאמור לפני תום שנתיים מיום שחדלה ההפקה, כל עוד הולכת ונעשית בשטח החזקה קדיחת נסיון או קדיחת פיתוח בשקידה הראויה.
- (ה) בעל חזקה הרואה עצמו מקופח על ידי פעולה של השר לפי סעיף זה, רשאי לערער לפני בית המשפט תוך שלושים יום מיום שנודעה לו פעולת השר.
- (ו) שום דבר האמור בסעיף זה לא יגרע מהוראות סעיף 33.
30. תוך שלושה חדשים מיום שניתן שטר חזקה, או מיום שנשתנה שטח חזקה לפי סעיף 48 או 49, יציב בעל החזקה ציוני תחום לשטח חזקתו, לפי כללים שייקבעו בתקנות, ויקיים אותם כל ימי תקפה של החזקה.
31. בעל חזקה חייב להתחיל בקדיחת באר פיתוח תוך ששה חדשים מיום שניתן שטר החזקה, ולאחר מכן — לקבוע גבולותיו של שדה הנפט, לפתח את שטח החזקה, להפיק ממנו נפט, לחפש שווקים לנפט ולשווקו, והכל בשקידה הראויה.
32. (א) בעל חזקה חייב בתמלוג בשיעור שמינית מכמות הנפט שהופקה משטח החזקה ונוצלה, למעט כמות הנפט שהשתמש בה בעל החזקה בהפעלת שטח החזקה.
- (ב) בעל חזקה ישלם לאוצר המדינה, בתקופות תשלום שייקבעו בתקנות, את שווי השוק של התמלוג על פי הבאר.

(ג) בחודש הראשון של כל תקופת השלום רשאי המנהל להודיע לבעל החזקה, כי בתקופת השלום הבאה יש ברצונו לקבל את התמלוג, כילו או מקצתו, בעין, במקום התשלום בעדו לפי סעיף קטן (ב); את כמות הנפט המגיעה לאוצר המדינה במקרה זה ימסור בעל החזקה למנהל במיכלים או בצינורות שבעל החזקה משתמש בהם בעצמו, או במיכלים או בצינורות שיקבע המנהל ושאינם מרוחקים מן הבאר יותר משל בעל החזקה. מקום שמצויים סידורים להובלת הנפט המופק על ידי בעל החזקה, רשאי המנהל לדרוש מאת בעל החזקה למסור את הנפט המגיע כתמלוג בעין לאוצר המדינה, כילו או מקצתו, בתחנה סופית שיקבע המנהל, ובלבד שהוצאות ההובלה, במידה שהן עולות על הוצאות המסירה בדרך האמורה לעיל, יתולו על אוצר המדינה. נפט אדי המגיע לאוצר המדינה כתמלוג בעין אין בעל החזקה חייב לאצור; נפט גוזלי המגיע לאוצר המדינה כאמור אין הוא חייב לאצור בכלים או במקום החסנה משלו יותר משלושים יום מיום ההפקה.

(ד) על אף האמור לעיל, התמלוג שבעל חזקה חייב בו לא יפחת בשום שנה מן הסכום המינימלי הקבוע לאותה שנה לפי סעיף קטן (ה), ואם נמצא שהתמלוג הוא פחות מן הסכום המינימלי, ישלם בעל החזקה אחרי אותה שנה, בתוך הזמן שייקבע בתקנות, את ההפרש בין התמלוג ובין הסכום המינימלי; ולענין זה, התמלוג שבעל חזקה חייב בו הוא הסכום שהוא חייב בו לפי סעיף קטן (ב) בצירוף שווי השוק על פי הבאר של הנפט שהוא חייב בו לפי סעיף קטן (ג).

(ה) (1) הסכומים המינימליים שבעל חזקה ישלם לשנה פלוגית לכל אלה דונם שבשטח חזקתו יהיו השווי של מספר חביות נפט, כמפורט להלן, בסוף אותה שנה:

בעד השנה הראשונה של החזקה — 2 חביות;

בעד השנה השנייה של החזקה — 3 חביות;

בעד השנה השלישית של החזקה — 6 חביות;

בעד השנה הרביעית של החזקה — 10 חביות;

בעד השנה החמישית של החזקה ובעד כל שנה שלאחריה — 16 חביות;

(2) לענין זה יהיה מספר הדונמים לשנה מסוימת מספר הדונמים הכוללים בשטח החזקה בסוף אותה שנה; והשווי של חבית נפט יהיה מחירה של חבית נפט גלמי מזרה תיכוני בתחנה סופית של צינור שבחוף המזרחי של הים התיכון.

33. (א) השר רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה, לזייב בעלי חזקות לספק תחילה, במחיר השוק, מן הנפט שהם מפיקים בישראל ומוצרי הנפט שהפיקו ממנו, אותה כמות נפט ומוצרי נפט הדרושים לדעת השר לתצרוכת ישראל, לזקק אותה בישראל, במידה שיש להם אמצעי זיקוק, ולמכרה בישראל; ולשם כך רשאי הוא לחייב בעלי חזקות להפיק נפט מבארותיהם הקיימות בשיעור שיספיק למטרות האמורות, ואולם שום בעל חזקה לא יהא נדרש —

חיבת הפקה לתצרוכת ישראל

(1) להפיק מבאר יותר משיעור התפוקה המכסימלי היעילה שלה;

(2) לספק לכמות הכללית הנדרשת אחוז מתפוקתו שהוא גדול מן האחוז הנדרש מבעל חזקה אחר, אלא אם ראה השר לסטות מכלל זה, אם הדבר זרוש, לדעתו, מטעמים שבכוחן המדינה או כדי למנוע בזבזו או אי יושר כלפי בעל חזקה פלוגי.

(ב) „תצרוכת ישראל“ כולל הספקת דלק לאניות בנמלי ישראל ולמטוסים בישראל.

34. בעל חזקה רשאי, בכפוף לתקנות, לייבא נפט ומוצרי נפט לישראל, ורשאי הוא לזקק נפט, בין שהופק בישראל ובין שהובא מחוצה לה, לעבד נפט ומוצרי נפט כאמור, להובילם, לייצאם ולסחור בהם; ולמטרות אלה רשאי הוא להקים מיתקנים ולעשות שאר סידורים הדרושים לכך.

זכות לעסוק בנפט ומוצריו

35. (א) בעל חזקה רשאי לבנות קווי צינור להעברת נפט ומוצרי נפט ולעשות שאר סידורים הדרושים לכך.

(ב) לא יבנה בעל חזקה צינור נפט, פרט לצינורות איסוף המובילים אל מיכלים שבתחומי בארות שטח החזקה או בסביבתו, אלא לפי קו שאישר המנהל.

(ג) בניית צינור נפט תהיה לפי תרשימים המראים בפרטות את הקו המאושר, את הקרקעות שבהן יונחו הצינורות, את תחנות השאיבה ושאר מיתקנים; התרשימים יהיו טעור נים תחילה אישורו של המנהל, והוא לא ימנע את אישורו אלא מטעמים המתקבלים על הדעת.

36. המנהל רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה, לחייב בעל קו צינור שנבנה לפי סעיף 35 כי יוביל נפט של אדם פלוני, במידה שאין הצינור דרוש לבעלו להורמת הנפט שלו ובתנאים מתקבלים על הדעת שיקבע המנהל.

37. (א) בעל חזקה חייב בהנהלת חשבונות ורשומות ובשמירת דוגמאות כפי שייקבע בתקנות, ועליו למסור למנהל, בצורה, בזמנים ולפי הפירוט שייקבעו בתקנות, ידיעות על טיבן, היקפן ותוצאותיהן של פעולותיו בשטח החזקה, ולהמציא דוגמאות מכל הבארות שנקדחו ומכל נפט שהופק או נמכר או שהוצא בדרך אחרת.

(ב) ביקש בעל החזקה שלא לגלות תוצאות פעולותיו, לא יפרסמו ברבים ולא יגלן לשום אדם, זולת פקידים מורשים וחברי המועצה, אך אין זה מונע גילוי ידיעות בדבר מקומן של בארות וגילוי יומני הקדיחה ורשימות הציפוי וכן פרסום אינפורמציה גיאולוגית כללית ומספרים כלליים על הפקה.

38. (א) בעלי חזקה ששטחי חזקתם נמצאים, כולם או מקצתם, בתחומי שדה נפט אחד, זכאים לאחד את פעולותיהם באותו שדה, אם האיחוד עשוי למנוע בזבז או להגביר הפקה או להזילה; איחוד פעולות טעון אישורו של המנהל, והוא לא ימנע אישורו אלא מטעמים המתקבלים על הדעת, ורשאי הוא באישורו להתנות לאיחוד תנאים המתקבלים על הדעת.

(ב) בכפוף לתנאי האישור רשאים בעלי המפעל המאוחד לעשות כל דבר לשם הפעלתו היעילה כיחידה אחת ולשלם תמלוג אחד בעד כלל התפקה.

(ג) בקדיחה ובהפקה במאוחד יהיה כל אחד מבעלי המפעל המאוחד יוצא ידי חובתו לקדוח ולהפיק בשטח חזקתו הוא, אם לא התנה המנהל באישור על דרך אחרת.

(ד) אין באיחוד כדי לשנות תחומי השטח שהיה מיוחק בידי כל אחד מבעלי החזקה לפני האיחוד, או את הזכויות והחובות של כל אחד מהם לחוד לפי החזקה שלו, פרט לשינויים שחלו מכוח סעיף זה.

פרק שלישי: זכויות, סמכויות וסיווגים

סימן א': זכויות בקרקע

39. (א) זכות נפט כשלעצמה אינה גורעת מכל זכות שיש לכל אדם על קרקע שבשטח זכות הנפט; ואין בעל זכות נפט רשאי לעלות על קרקע לא לו שבשטח זכות הנפט אלא מכוח פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943, או מכוח חכירה שניתנה לו לפי סעיף 40 או 41.

(ב) אף בקרקע הנמצאת ברשות בעל זכות נפט מכוח הפקודה האמורה או מכוח חכירה כאמור, רשאית כל רשות לעשות כל פעולה, שהיתה רשאית לעשותה אלמלא היתה

¹ ע"ר פט' 1305 מיום 10.12.43, תוס' 1, עמ' 82.

הקרקע ברשות בעל זכות הנפט כאמור, במידה שאין בזה משום הפרעה לפעולות בעל זכות הנפט מכוח חוק זה.

40. יראו בעל זכות נפט, לענין פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943, כמי שיש בידו זכיון המזכה אותו לדרוש מהממשלה כי תרכוש למענו קרקע, ואת תנאי זכות הנפט יראו כקובעים, להנחת דעתה של הממשלה, את התנאים שעל פיהם תרכוש ותחזק הקרקע; ואולם —

זכות רכישה

(1) אין רואים אותו כמי שיש בידו זכיון כאמור אלא לגבי קרקע הדרושה לה מטעמים המתקבלים על הדעת, למטרת נפט כל שהיא, והמצויה בתוך שטח זכות הנפט, או בסמוך לאיתו שטח — אם נסיבות מיוחדות מחייבות זאת, וכן לגבי קרקע במקום אחר, כשהיא דרושה לו מטעמים המתקבלים על הדעת להנחת צינור נפט לפי סעיף 35;

(2) לא תירכש על פי הפקודה האמורה בעלות בקרקע של הקרן הקיימת לישראל, אך אפשר לרכוש על פיה כל זכות אחרת בקרקע כזאת;

(3) הזכות הנרכשת על פי הפקודה האמורה תקום לקנין המדינה, אף על פי שנרכשה על חשבון בעל זכות הנפט; והממשלה תחכיר לו אותה לפי התנאים הקבועים בסעיף 42;

(4) השר רשאי להתנות תנאים לסמכויות שינתנו לבעל זכות הנפט מכוח סעיף 4 של הפקודה האמורה.

41. קרקע שהיא מנכסי המדינה והיא דרושה לבעל זכות נפט, מטעמים המתקבלים על הדעת, למטרת נפט, זכאי הוא לדרוש מן השר, שהקרקע או כל זכות בה תוחזר לו לפי התנאים הקבועים בסעיף 42 ותועמד לרשותו.

דיון קרקע מנכסי המדינה

42. ואלה דיני החכירה לפי סעיף 40 או 41:

דיני חכירה

(1) בחכירת קרקע מנכסי המדינה ששימשה ערב החכירה למטרה מסויימת, או בחכירת כל זכות בקרקע כזאת, יהיו דמי החכירה בשיעור שייקבע לפי הכללים שבסעיף 12 לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943; בכל חכירה אחרת יהיו דמי החכירה סמליים בלבד;

(2) הוזה החכירה יפרש את מטרת הנפט שלשמה ניתנה החכירה; השתמש בעל זכות הנפט במוחזר למטרה אחרת, בלא הסכמה בכתב מאת המנהל, יראו אותו כמפר תנאי זכות הנפט;

(3) החכירה ניתנת ללא קביעת תקופה או לתקופה שיקבע בעל זכות הנפט; ניתנה החכירה ללא קביעת תקופה, תפקע החכירה עם פקיעת זכות הנפט לגבי המוחזר; ניתנה החכירה לתקופה מסויימת, תפקע החכירה בתום אותה תקופה או עם פקיעת זכות הנפט לגבי המוחזר, הכל לפי המועד המוקדם יותר;

(4) הוזה החכירה לא יכיל שום תנאים מלבד התנאים המנויים בסעיף זה;

(5) ניתנה החכירה לבעל רשיון והוא קיבל מכוח רשיונו חוקה ובה הקרקע המוחזרת, יראו לענין סעיף זה את הרשיון ואת החוקה כזכות נפט אחת.

43. אין רואים קרקע כדרושה לבעל זכות נפט לענין סעיף 40 או 41 אלא אם היא קרקע שנועדה להיות תפוסה בידו למעשה בשביל בנייה, מיתקניה, ציודו ופועליו, בתוספת שטח המתקבל על הדעת כדי לאפשר לו ביצוע פעולותיו לפי חוק זה.

היקפו של קרקעות נדרשות

¹ ע"ר פס' 1305 מיום 10.12.43, תוס' 1, עמ' 32.

44. ואלה הפעולות שהן מטרות נפט :

מטרות נפט

- (1) חיפוש נפט ;
- (2) קדיחתו וציודו של שטח זכות נפט כדי לקבוע את כושר תפוקתו וכדי להפיק נפט מתוכו ;
- (3) הספקתם, התקנתם והפעלתם של מיכלים, משאבות, מקדחים, מדחסים, מיתקני כוח, קווי כוח וכל מיתקן וציוד מכל סוג שהוא הדרושים לצרכי הפרטים (1) או (2) או לשם השגת נפט, הטיפול בו, עיבודו והחסנתו ;
- (4) הקמתם של סידורי שיכון ומחנות לצרכי הפרטים (1), (2) או (3) ;
- (5) בניית קווי צינורות נפט, לפי סעיף 35 ;
- (6) קדיחת מים לפי סעיף 45, איסופם, החסנתם והקמת מפעלי מים לצורך זה ;
- (7) כל פעולה אחרת שהכריז עליה השר, בהודעה שפורסמה ברשומות, כעל מטרת נפט.

45. (א) בעל זכות נפט זכאי —

זכויות מים

- (1) לקדוח ולחפש מים בשטח זכותו ולהשתמש במים שגילה, בין אגב קידוח מים ובין אגב שאר פעולותיו, הכל בכפוף לכל חוק אחר בענין זה ;
 - (2) להשתמש במים אחרים הנמצאים בשטח זכותו כדי צרכי פעולותיו, ובלבד שלא יפגע במעשהו זה באדם שיש לו זכות במים אלה או הנהגה מן השימוש בהם.
- (ב) בעל זכות נפט רשאי לדרוש מן השר שתספק לו, במחיר הקיים אותה שעה, כמות המים הדרושה לו, מטעמים המתקבלים על הדעת, לפעולותיו, אם שילם בעל הזכות את ההוצאות הכרוכות בהספקה ובהתקנת אמצעייה וסיפק את החמרים הדרושים לכך ; הס' פקת המים תהיה לפי תנאים שיקבע השר.

סימן ב' : זכויות נוספות

יבוא, פטור ממסים ויצוא

46. (א) בעל זכות נפט רשאי להביא לישראל, בעצמו או באמצעות סוכן, ללא חובת מכס ומסים אחרים המוטלים על יבוא, את כל המכונות, הציוד, המיתקנים, הדלק, הבתים, מערכת ההובלה ודברים דומים — למעט סחורות תצרוכת — הדרושים לו למטרות נפט (לכל אלה ייקרא להלן — חמרים).
- (ב) חומר שהובא כשהוא פטור ממס על פי סעיף זה, יחול הפטור גם על עסקה שעל פיה עובר החומר מידי המביא לבעל זכות נפט אחר ; אולם עסקה שעל פיה עובר חומר מבעל זכות נפט למי שאינו בעל זכות נפט, חייבת באונו המס, בשיעור שבו היה מוטל על נושא העסקה אילו הובא בשעת העסקה במצבו אותה שעה.
- (ג) בכפוף לסעיפים 60 ו-61 יהיה בעל זכות נפט זכאי לייצא מישראל כל חומר שהביא.
- (ד) "זכות נפט", בסעיף זה, — לרבות היתר מוקדם.

החולת פקודת בנין ערים, 1936

47. בעל זכות נפט כפוף בפעולותיו להוראות פקודת בנין ערים, 1936, אלא שהשר, בהתיעצות עם שר הפנים, רשאי להרשות סטיות מאותה פקודה.

¹ ע"ד מס' 580 מיום 4.5.36, תוס' 1, עמ' 153.

48. (א) בעל זכות נפט רשאי להחזיר את שטח זכותו, לאחר שהודיע על כך בכתב למנהל חודש אחד קודם, ועם תום תקופה זו — תפקע זכותו לגבי אותו שטח, ולאחר מילוי החובות המוטלות עליו עם פקיעת זכותו — יהיה פטור מחובותיו לגבי אותו שטח.

החזרת
קרסעות

(ב) בעל זכות נפט רשאי להחזיר מקצת משטח זכותו, לאחר שתודיע על כך למנהל חודש אחד קודם, ועם תום תקופה זו — תפקע זכותו לגבי השטח המוחזר, ולאחר מילוי החובות המוטלות עליו עם פקיעת זכותו — יהיה פטור מחובותיו לגבי אותו השטח, אם אין בתנאים החלים על אותה זכות נפט הוראת אחרת בענין זה; השטח הנותר יהא כפוף להוראות סעיפים 17 (ד) ו-27 (ג).

(ג) הוראות סעיף זה אין בהן כדי לפטור בעל זכות נפט מחובות שנתחייב בהן לגבי שטח פלוני לפני פקיעת זכותו לגבי אותו שטח.

49. לפי בקשת בעל זכות נפט, רשאי השר, לאחר התייעצות עם המועצה, להוסיף לו שטח חים גוספים לשטח הזכות, ובלבד שישמרו הסייגים לפי הסעיפים 17 ו-27.

חוספת
קרסעות

סימן ג': סמכויות השלטוניות

50. (א) השר, המנהל ושליחיהם רשאים, בכל עת המתקבלת על הדעת ובקשר לכל פעולה שחוק זה והתקנות חלים עליה, להיכנס לכל מקום, לבדוק כל ציוד וכל מיתקן וכל מסמך המצויים בו, וכל פעולה הנעשית בו, לקבל דוגמאות ופרטים ולערוך בדיקות ומבחנים.

סמכויות
בקורת

(ב) כל הנדרש בחוק זה לגהל חשבונות או רשומות חייב להראותם לשר, למנהל ולשליחיהם, בכל עת המתקבלת על הדעת שיתבקש לעשות כך, וליתן אפשרות לבדקם ולערוך העתקים או גסחים מהם.

(ג) בעל זכות נפט ושליחיו חייבים לסייע לשר, למנהל ולשליחיהם בהפעלת סמכויותיהם לפי סעיף זה.

(ד) האמור בסעיף זה אינו גורע מכל חובה המוטלת לפי סעיפים 22, 23 ו-37; ולבעל זכות נפט תהיה אותה זכות לדרוש שידיעות שהושגו לפי סעיף זה יישמרו בסוד כפי שהיא נתונה לו לגבי ידיעות שהמציא לפי סעיפים 22, 23 ו-37.

51. המנהל רשאי לוותר על ביצוע פעולה שיש לבצעה לפי זכות נפט או להאריך את מועד ביצועה, אולם שום ויתרון או ארכה כאלה לא ישמשו עילה להארכת תקופת הזכות.

ויתרון
או ארכה

52. ראה המנהל בזכו או סיכון בשטח פעולותיו של בעל זכות נפט, רשאי הוא לצוות על בעל הזכות להפסיק את הזכות או להפסיק או לסלק את הסיכון ולהחזיר מצבו של נכס לקדמותו תוך מועד שיקבע בצו; לא מילא בעל הזכות אחר הצו, רשאי המנהל לבצע את הצו על חשבון בעל הזכות.

סמכותו של
מנהל המנוע
בזכו או
סיכון

53. ראה השר בשטח פעולותיו של בעל זכות נפט בזכו או סיכון הגורמים או העשויים לגרום נזק חמור, רשאי השר לנקוט, על חשבון בעל הזכות, כל אמצעי שיראה בו צורך לתיקון הקלקלה, ובכלל זה שימת יד על בארות ועל מיתקנים והפסקת העבודה.

סמכותו
של השר
למנוע נזק
חמור

54. (א) לא שילם בעל זכות נפט אגרת רשיון או דמי חכירה או לא שילם או לא מסר תמלוג המגיע ממנו, ולאחר שהמנהל מסר לו הודעה בכתב עברו שלושים יום ועדיין לא עשה זאת, רשאי השר לעקל כל מלאי של נפט, מיתקנים ושאר דברים השייכים למפעל, וכן רשאי הוא לשים ידו על הדברים המעוקלים ולהרחיקם עד שיסולק במלואו המגיע ממנו.

עיקול
להכסחת
תשלומים

(ב) עברו שלושים יום מוזמן העיקול והמגיע מבעל זכות הנפט לא סולק במלואו.

רשאי השר למכור, בתנאים שיראה לנכון, כל דבר מעוקל עד כדי כיסוי המגיע ולהחזיר את השאר לבעל הזכות.

(ג) אין סעיף זה גורע מסמכותו של השר לפי סעיף 55.

כיטול זכות
נפט לאחר
הודעה

55. לא מילא בעל זכות נפט אחר הוראה מן ההוראות של חוק זה, או של תקנה שהותקנה לפיו, או של צו שהוצא לפיו, או לא מילא אחר תנאי החל על זכות הנפט שלו, על אף הודעה בכתב שנמסרה לו מאת המנהל שלושים יום קודם והדורשת ממנו למלא אותה הוראה או אותו תנאי ומתרה בו כי אי המילוי עלול להסתיים בביטול זכות הנפט שלו, רשאי השר, לאחר התיעצות עם המועצה, לבטל את הזכות שנקשר אליה אירע אי המילוי.

סימן ד' : דיני זכות נפט אחרים

זכויות נפט
העודפות
על הסותר

56. (א) היו בידי אדם אחד מספר רשיונות, או שטח כולל של זכויות נפט אחדות, העולים על המכסימום המותר לפי חוק זה, רשאי השר למסור לבעלים הרשומים של זכויות הנפט הנדונות הודעה הדורשת להתחיר, תוך זמן המתקבל על הדעת שנקבע בהודעה, רשיונות או שטח במידה העודפת על המכסימום המותר; לא נתמלאה הדרישה, רשאי השר לבטל כל רשיון או להפחית כל שטח זכות נפט במידה הדרושה כדי להעמיד את הרשיונות או את השטח על המכסימום המותר.

(ב) היתה זכות נפט בידי חבר בני אדם, מואגד או בלתי מואגד, והיו בידי אדם אחר מוחזקות, במישרין או בעקיפין, יותר מ-25% של המניות או של זכות ההצבעה או של סמכות השליטה או של סמכות מינוי מנהלים באותו חבר, יראו גם אותו אדם כבעל אותה זכות נפט לענין סעיף 17 או 27, הכל לפי הענין.

(ג) היתה זכות נפט בידי איש פלוגי כשטובת ההנאה הכרוכה בה נתונה בעיקרה, במישרין או בעקיפין, לאיש אחר, יראו גם את האיש האחר כבעל אותה זכות נפט לענין סעיף 17 או 27, הכל לפי הענין.

ערובה

57. (א) לא תינתן זכות נפט אלא אם נתן המבקש ערבון או ערבות, המתקבלים על הדעת והמגיחים את דעתו של המנהל, כערובה לנזקים שייגרמו בפעולותיו עקב זכות הנפט ולהוצאות שהוא חייב לשלם לפי חוק זה.

(ב) המנהל רשאי בכל עת, לאחר הודעה למועצה, לדרוש מבעל זכות נפט לשנות או להגדיל, באופן המתקבל על הדעת, את הערובה שניתנה.

חיבה להודיע
על תגלית

58. בעל זכות נפט חייב להודיע למנהל, באופן ובזמן שנקבעו בתקנות, על כל תגלית שגילה.

המרחק
מסכנים
קיימים

59. בעל זכות נפט לא יקדח באר ולא יקים בנין או כל מבנה אחר לצורך זכותו בתחום ששים מטר מגבולות שטח הזכות או בתחום ששים מטר מכל מבנה — פרט למבנה המשמש לצורך זכותו — מקוה-מים, דרך או מקום מעבר לרבים, אלא בהסכמת השר.

דיו מקרקעים
ומטלטלים עם
פקיעת החכירה

60. (א) חוק מן האמור בסעיף 61, הרי משפקעה זכות חכירה של בעל זכות נפט על קרקע, יקבע המנהל זמן המתקבל על הדעות שבו יוכל בעל הזכות לסלק מן הקרקע מבנים ומיתקנים שהקים עליה ומטלטלים שהניח עליה; מבנים, מיתקנים ומטלטלים שלא סולקו מן הקרקע תוך אותו זמן יהיו קנינו של בעל הקרקע ויעברו לרשותו.

(ב) בעל זכות נפט שפקעה זכות החכירה שלו על קרקע חייב להשאיר את הקרקע וכל המצוי עליה באותו מצב מבחינת הבטיחות כפי שיורה המנהל; לא עשה כאמור, רשאי המנהל לעשות זאת על חשבון בעל זכות הנפט.

61. (א) המנהל זכאי לקנות —

- (1) את מבני הקבע שהקים בעל זכות נפט על קרקע, ומקעה זכות הזכירה שלו על אותו קרקע;
 - (2) את הציפוי ואת הקבועות של באר שנקדחה בידי בעל זכות, לרבות באר מים, ואין הוא משתמש בהם עוד, או שאין בדעתו להשתמש בהם עוד, לצרכי אותה באר;
 - (3) כל מיכל, צינור איסוף או צינור מוביל שהותקנו על ידי בעל זכות נפט, ואין הם דרושים לו לשימוש לצרכי אותה זכות נפט או זכות נפט אחרת שבידו.
- (ב) המחיר שהמנהל ישלם בעד מבנים ומיתקנים שקנה לפי סעיף קטן (א) יהיה שווים כשהם הרוסים או עקורים בניכוי הוצאות ההריסה או העקירה.
- (ג) מבנים ומיתקנים שהמנהל זכאי לקנותם לפי סעיף קטן (א), אין להרסם, לעקרם, לפרקם או להרחיקם ממקומם, אם תודיע המנהל בכתב לבעל הזכות על רצונו לקנותם תוך המישה עשר יום מהיום שקיבל הודעה בכתב שהם ניתנים לקניה.
- (ד) מלבד האמור לעיל יהיה בעל זכות נפט זכאי להרחיק משטח זכותו כל מטלטלים השייכים לו.

פרק רביעי : הזראות כלליות

סימן א' : רישום ופרסום

62. המנהל יקיים פנקס נפט שיהא פתוח לעיון הרבים. בפנקס יירשמו, לפי פרטים שייקבעו בתקנות, כל בקשה לזכות נפט שהוגשה וכל רשיון, שטר חוקה וחווה חכירה שהוענקו לפי חוק זה; ורשאי השר לקבוע ענינים אחרים שיש לרשמם כאמור.
63. כל העברה ושעבוד של זכות נפט ושל כל טובת הנאה בה יירשמו בפנקס הנפט בדרך שתיקבע בתקנות ולאחר תשלום אגרת רישום שתיקבע בתקנות; שום עסקה הזאת לא יהא כוחה יפה עד שלא נרשמה כן.
64. (א) העסקאות שיש לרשמן בפנקס הנפט לפי סעיפים 62 ו-63 אין הזראות פקודת העברת קרקעות, חלות עליהן.
(ב) המנהל ישלח למשרד ספרי האזנוחה המתאים העתק מכל מסמך שיש לרשמו בפנקס הנפט בצירוף העתק מכל מפה ותרשים הדרושים לזיהוי הקרקע הנזכרה באותו מסמך.
65. הודעה על גתינתה, שינויה או פקיעתה של זכות נפט ועל כל העברה של זכות נפט או של טובת הנאה בה תפורסם ברשומות.
66. (א) בעל זכות נפט היושב בישראל חייב, תוך שלושים יום לאחר שקיבל את הזכות, לרשום אצל המנהל את כתבתו בישראל להמצאת מסמכים.
(ב) בעל זכות נפט שאינו יושב בישראל, יהיה לו סוכן בישראל ובעל הזכות ירשום אצל המנהל, תוך שלושים יום לאחר שקיבל את הזכות, שמו וכתבתו של הסוכן.
(ג) בעל זכות נפט שיש לו כתובת רשומה או סוכן רשום לפי כל חוק אחר, ירשום אצל המנהל אותה כתובת או אותו סוכן.
(ד) חל שינוי בכתובת או בסוכן, חייב בעל הזכות, תוך שלושים יום לאחר השינוי, לרשום את השינוי אצל המנהל.

¹ חוקי א"י, כרך ב', פרק פ"א, עמ' 865.

67. (א) מסמך שהומצא לפי הכתובת שרשם בעל זכות נפט כאמור בסעיף 66, יראוהו כמסמך שהומצא כהלכה; ואם נשלח בדואר רשום לפי האמור, יראוהו כמסמך שהומצא בתום תשעים ושש שעות משעה שנשלח, אם לא הוכח היפוכו של דבר.
(ב) לא רשם בעל זכות נפט כתובת או סוכן כאמור בסעיף 66, יראו מסמך כמסמך שהומצא כהלכה, אם היה מוצג תשעים ושש שעות באחד מחלקי משרד המנהל שיש לציבור גישה אליו.

סימן כ': עבירות וענשים

68. העורך חיפוש נפט שלא על פי היתר מוקדם או על פי זכות נפט, למעט עבודה גיאולוגית על פני הקרקע, דינו — קנס עד מאה לירות.
69. העוסק בקדיחת נפט, פיתוחו או הפקתו ואינו בעל זכות נפט, דינו — מאסר עד ששה חדשים או קנס עד אלף לירות או שני הענשים כאחד.
70. הגורם או המרשה בזבוז או סיכון, שקיבל מאת המנהל צו להפסיק את הזבוז או להפסיק או לסלק את הסיכון תוך הזמן הקבוע בצו ולא מילא אחר הצו, דינו — קנס עד עשרים וחמש לירות לכל יום שבו נמשך הזבוז או הסיכון לאחר המועד שנקבע בצו.
71. הגורם או המרשה בזבוז או סיכון הגורמים או העשויים לגרום נזק חמור, דינו — מאסר עד שלושה חדשים, או קנס עד מאה לירות לכל יום שבו נמשך הזבוז או הסיכון.
72. המפריע במתכוון ובלי הצדק חוקי לשימוש בזכות או למילוי חובה לפי חוק זה, דינו — מאסר עד חודש או קנס עד מאה לירות או שני הענשים כאחד.
73. (א) המוסר ביודעין הודעה כוזבת בפרט חשוב בתוך בקשה לקבלת זכות נפט או להארכתה או בתוך כל בקשה אחרת שהוגשה לענין חוק זה, דינו — מאסר עד ששה חדשים או קנס עד חמש מאות לירות או שני הענשים כאחד.
(ב) יצא אדם חייב בדינו לפי סעיף זה, רשאי השר לבטל כל זכות או הקלה שניתנה על פי אותה בקשה.
74. עבר אדם על הוראה מהוראות חוק זה ולא נקבע בחוק עונש מיוחד על כך, דינו — קנס עד חמישים לירות.

סימן ג': הוראות שונות

75. בעל היתר מוקדם ובעל זכות נפט חייבים להבטיחו שכל פעולה הכרוכה בהיתר המוקדם או בזכות הנפט תיעשה בשקידה הראויה.
76. (א) היתר מוקדם, רשיון וחוקה הם אישיים ואינם ניתנים, לא הם ולא כל טובת הנאה בהם, לשעבוד או להעברה בכל דרך שהיא — פרט להורשה — אלא ברשות המנהל; ולא ירשה המנהל שעבוד או העברה של רשיון או של חוקה אלא לאחר התייעצות עם המרצה.
(ב) לענין זכות או חובה הכרוכות בהיתר מוקדם, ברשיון או בחוקה לא יזכר שום אדם זילת האדם ששמו מפורש בהיתר, ברשיון או בשטר החוקה, או מי שזכה בהם בדרך הורשה.
(ג) הועבר היתר מוקדם, רשיון או חוקה, יהיו מוטלים על מקבל ההעברה כל החזרות שהיו מוטלים על המעביר אלמלא ההעברה, והוא יהנה מכל הזכויות שהמעביר היה נהנה מהן אלמלא ההעברה.

77. (א) לא יעשה בעל היתר מוקדם או בעל זכות נפט כל פעולה בתחום מאה מטר ממקום קדוש, אלא בהסכמת שר הדתות; נתעורר ספק אם מקום מסוים הוא מקום קדוש — יכריע שר הדתות. מקומות קדושים והיסטוריים
- (ב) לא יעשה בעל היתר מוקדם או בעל זכות נפט כל פעולה בתחום מאה מטר מאתר היסטורי, כמשמעותו בפקודת העתיקות¹, אלא בהסכמת מנהל מחלקת העתיקות; ואין הסכמה פוטרת מן החובות המוטלות לפי אותה פקודה.
78. שינוי בתחומי אזור נפט או בתחומי שטח פתוח וסגירות שטח פתוח או חלק ממנו לא יפגעו בבקשה שהיתה תלויה ועומדת בשעת השינוי או הסגירה או בזכות הגובעת מהיתר מוקדם, מרשיון או משטר חוקה שניתנו לפני כן. שינויי תחומים
79. היתר מוקדם או זכות נפט שניתנו לפי חוק זה אין בהם כדי ליתן לאדם רשות כניסה או הימצאות במקום שהכניסה אליו או ההימצאות בו אסורות עליו לפי הוראות חוק אחר. איסור כניסה לפי חוק אחר
80. (א) הרואה עצמו נפגע מהחלטה שהחליט המנהל, אגב שימוש בטמכות שניתנה לו לפי חוק זה, רשאי לערער עליה לפני השר תוך שלושים יום מהיום שההחלטה הגיעה לידיו עתה והחלטת השר היא סופית. אין הוראה זו חלה על החלטות המנהל לפי סעיפים 7, 16 ו-28.
- (ב) כל החלטה של בית המשפט, אגב שימוש בטמכות שניתנה לו לפי חוק זה, אפשר לערער עליה לפני בית המשפט העליון, כדרך שמערערים על פסק דין של בית המשפט המחוזי בדרגה ראשונה בענין אזרחי. זכות ערעור
81. (א) פקודת כריית השמן, 1938², וכל התקנות שהותקנו לפיה — בטלות.
- (ב) סעיפים קטנים (ב) (2) ו-(ג) לסעיף 5 לחוק נכסי המדינה, תשי"א—1951³ — לא יחולו לגבי הענקת זכויות לפי חוק זה. ביטולים ותיאומים
82. השר הממונה על ביצוע חוק זה רשאי, לאחר התיעצות עם המועצה, להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, לרבות תקנות לשימור אוצרות הנפט וניצולם, ולבטיחות עובדים במפעלי נפט. תקנות

דוד בן גוריון
ראש הממשלה

יוסף שפרינצק
יושב ראש הכנסת
ממלא מקום נשיא המדינה

¹ חוקי א"י, כרך א', פרק ה', עמ' 21.
² ע"ר מס' 793 מיום 7.7.38, תוס' ג, עמ' 39.
³ ספר החוקים 68 מיום ט' באדר א' תשי"א (15.2.51), עמ' 52.

חוק שירות בטחון (תיקון מס' 2), תשי"ב—1952 *

תיקון החוק

1. חוק שירות בטחון, תשי"ב—1949, יתוקן כך:

(א) בסעיף 1, בהגדרה של "יוצא צבא", בפסקה (ב), במקום המלים "עד 34 ועד בכלל" יבואו המלים "עד 38 ועד בכלל".

(ב) בסעיף 6 —

(1) בסעיף קטן (א) —

(i) בפסקה (1), אחרי המלים "עד 29 ועד בכלל" יבואו מלים אלה: "או שהוא מורשה, או זכאי להיות מורשה, לעסוק ברפואה על פי פקודת המת-עסקים ברפואה, 1947, והוא באחד הגילים שמ"ע 30 עד 38 ועד בכלל";

(ii) בפסקה (2), אחרי המלים "עד 26 ועד בכלל" יבואו מלים אלה: "או שהיא מורשה, או זכאית להיות מורשה, לעסוק ברפואה, כאמור, והיא באחד הגילים שמ"ע 27 עד 38 ועד בכלל";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא סעיף קטן זה:

"(אא) תושב קבוע שעדיין לא הגיע לגיל 18, אך מלאו לו 17½ שנים תמימות, והוא נמצא כשר לשירות, רשאי פוקד, בצו, לקרוא לו להתייצב לשירות סדיר, אם הוא ביקש זאת בכתב והוריו או אפוטרופסיו נתנו את הסכמתם לכך בכתב; ניתן צו כזה, יחולו הוראות חוק זה על אותו תושב קבוע כאילו היה יוצא צבא שהגיע לגיל 18 ונקרא להתייצב לשירות סדיר על פי סעיף קטן (א). סעיף 2 (ב) לא יחול לגבי החישוב אם לאדם פלוני מלאו 17½ שנים תמימות או לא, כאמור";

(3) בסעיף קטן (ב) —

(i) בפסקה (1), במקום המלים "עשרים וארבעה חדשים" יבואו המלים "שלושים חודש";

(ii) במקום פסקה (2) תבוא פסקה זו:

"(i) (2) של עשרים וארבעה חדשים — אם הוא נקרא להתייצב לשירות סדיר כשהוא באחד הגילים שמ"ע 27 עד 29 ועד בכלל, או כשהוא מורשה, או זכאי להיות מורשה, לעסוק ברפואה על פי פקודת המתעסקים ברפואה, 1947, והוא באחד הגילים שמ"ע 30 עד 34 ועד בכלל; אלא שאם בא לארץ כעולה אחרי שהגיע לגיל 27 יהיה חייב בשירות סדיר של שמונה עשר חדשים בלבד;

(ii) של שנים עשר חדשים — אם הוא נקרא להתייצב לשירות סדיר כשהוא מורשה, או זכאי להיות מורשה, לעסוק ברפואה, כאמור, והוא באחד הגילים שמ"ע 35 עד 38 ועד בכלל";

(4) במקום סעיף קטן (ג) יבוא סעיף קטן זה:

"(ג) יוצא צבא, אשה, שנקראה להתייצב לשירות סדיר על פי סעיף קטן (א), חייבת בשירות סדיר —

(1) של עשרים וארבעה חדשים — אם היא נקראה להתייצב לשירות

* נתקבל בכנסת ביום ה' באלול תשי"ב (26 באוגוסט 1952); הצעת החוק ודברי הכבר נתפרסמו בהצעות חוק מס' 194 מיום כ"ג באב תשי"ב (14.8.52), עמ' 334.
 1 פסק החוקים 25 מיום כ"א באלול תש"ט (15.9.49), עמ' 271.
 2 ע"ר מס' 1637 מיום 30.12.47, תוס' 1, עמ' 262.

סדיר כשהיא באחד הגילים שמ"8 עד 26 ועד בכלל, או כשהיא מורשה, או זכאית להיות מורשה, לעסוק ברפואה על פי פקודת המתעסקים ברפואה, 1947, והיא באחד הגילים שמ"27 עד 34 ועד בכלל; אלא שאם באה לארץ כעולה אחרי שהגיעה לגיל 27 תהיה חייבת בשירות סדיר של שמונה עשר חדשים בלבד;

(2) של שנים עשר חדשים — אם היא נקראה להתייצב לשירות סדיר כשהיא מורשה, או זכאית להיות מורשה, לעסוק ברפואה, כאמור, והיא באחד הגילים שמ"35 עד 38 ועד בכלל.

(5) בסעיף קטן (ו), בפסקה (4), במקום המלים „עד יום א' בתשרי תשי"ג (20 בספטמבר 1952)“ יבואו המלים „עד יום א' בתשרי תשי"ד (10 בספטמבר 1953)“.

(ג) בסעיף 7, אחרי סעיף קטן (ו) יבוא סעיף קטן זה:

„(ו) החל מיום י"ח בסיון תשי"ב (1 ביוני 1953), יוצא צבא, גבר, באחד הגילים שמ"45 עד 49 ועד בכלל לא ייקרא לשרת שירות מילואים אלא בהגא, כמשמעותו בחוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א—1951; אך סייג זה לא יחול על יוצא צבא שהוא בדרגת סגן משנה או בדרגה גבוהה מזו או שהוא בעל מקצוע ששר הבט"ח קבע אותו בתקנות כמקצוע נדרש לענין סעיף קטן זה.“

(ד) בסעיף 15, בסעיף קטן (א), במקום המלים „צו לפי סעיף 12“ יבואו המלים „צו לפי סעיף 6 (אא) או לפי סעיף 12“.

2. (א) סעיף 6 (ב) לחוק שירות בטחון, תש"ט—1949, כפי שתוקן בחוק זה, יחול על כל מי שלא השלים תקופת שירותו הסדיר לפני תחילת תקפו של חוק זה; אלא שאם כבר עירת בשירות סדיר למעלה משמונה עשר חדשים לפני תחילת תקפו של חוק זה, תופחת תקופת שירותו הסדיר בתקופת ששר הבטחון יקבע בתקנות, בין דרך כלל, ובין לסוגים של יוצאי צבא לפי אורך השירות ששירתו לפני תחילת תקפו של חוק זה.

(ב) המורשה, או הזכאי להיות מורשה, לעסוק ברפואה על פי פקודת המתעסקים ברפואה, 1947, שביום תחילת תקפו של חוק זה הוא גבר באחד הגילים שמ"30 עד 38 ועד בכלל או אשה באחד הגילים שמ"27 עד 38 ועד בכלל, מותר יהיה לקראו לשירות סדיר תוך עשרים וארבעה חדשים מיום תחילת תקפו של חוק זה.

דוד בן-גוריון
שר הבטחון

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יוסף שפרינצק
יושב ראש הכנסת
ממלא מקום נשיא המדינה

הוראות סעבר

¹ ספר החוקים 71 מיום י"ג באדר ב' תשי"א (21.9.51), עמ' 78.

חוק הנוזקים האזרחיים (אחריות המדינה), תשי"ב—1952*

1. בחוק זה — פירושים
 - „הפקודה“ פירושו — פקודת הנוזקים האזרחיים, 1944¹ ;
 - „מעשה“ — לרבות מחדל ;
 - „אחריות בנוזקים“ פירושו — אחריות לפי הפקודה על מעשה שנעשה לאחר תחילת תקפו של חוק זה ;
 - מונחים אחרים משמעותם כמשמעות הנודעת להם בפקודה.
2. דין המדינה, לענין אחריות בנוזקים, כדין כל גוף מואגד, פרט לאמור להלן בחוק זה.
3. אין המדינה אחראית בנוזקים על מעשה שנעשה בתחום הרשאה חוקית, או בתום לב תוך שימוש מדומה בהרשאה חוקית ; אולם אחראית היא על רשלנות שבמעשה.
4. אין המדינה אחראית בנוזקים על הוצאת שם רע.
5. אין המדינה אחראית בנוזקים על מעשה שנעשה על ידי פעולה מלחמתית של צבא הגנה לישראל.
6. (א) אין המדינה אחראית בנוזקים על חבלה שנחבל אדם בתקופת שירותו הצבאי עקב שירותו הצבאי.
- (ב) „שירות צבאי“, בסעיף זה, פירושו כבחוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט—1949².
7. (א) אין המדינה אחראית בנוזקים על מותו של אדם שבא כתוצאה מחבלה שנחבל בתקופת שירותו הצבאי עקב שירותו הצבאי.
- (ב) „שירות צבאי“, בסעיף זה, פירושו כבחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תשי"י—1950³.
8. אין המדינה אחראית בנוזקים בתורת בעלת נכס שהוקנה לה מכוח החוק בלבד, כל עוד לא קנתה אחיזה בנכס.
9. האמור בחוק זה אינו פוגע בכל הרעה שבחיקוק מן החיקוקים המנויים להלן, הקובעת, המגבילה או השוללת את אחריות המדינה או מוסדותיה :

* נחשבל בכנסת ביום ה' באלול תשי"ב (26 באוגוסט 1952) : הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בהצעות חוק 108 מיום ט"ז באדר תשי"ב (13.3.52), עמ' 166.

¹ ע"ד מס' 1380 מיום 28.12.44, חוס' 1, עמ' 93.

² ספר החוקים 25 מיום כ"א באלול תשי"ט (15.9.49), עמ' 278 ; ספר החוקים 53 מיום י"ב באב תשי"י (26.7.50), עמ' 180.

³ ספר החוקים 52 מיום ו' באב תשי"י (21.7.50), עמ' 162.

- (1) פקודת הקרקעות (סידור זכות הקניין) ¹ ;
- (2) פקודת בתי הדואר ² ;
- (3) פקודת מסילות הברזל הממשלתיות, 1936 ³ ;
- (4) חוק נכסי נפקדים, תשי"ז—1950 ⁴ ;
- (5) חוק נכסי גרמנים, תשי"ז—1950 ⁵ ;
- (6) חוק בנק הדואר, תשי"א—1951 ⁶ .

10. סעיף 4 (1) לפקודה — בטל.

ביטול

11. פקודת המשפטים הממשלתיים ⁷, תחוקן כ"י :

תיקון פקודת המשפטים הממשלתיים

בסעיף 3, בסעיף קטן (1) —

- (1) בפסקה (ג), במקום הנקודה שבסופה יבוא פסיק ואחריו „או“ ;
- (2) תיווסף פסקה זו :
„(ד) נזיקים אזרחיים.“

חיים כהן
שר המשפטים

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יוסף שפרינצק
יושב ראש הכנסת
ממלא מקום נשיא המדינה

¹ חוקי א"י, כרך ב', פרק ט', עמ' 820.
² חוקי א"י, כרך ב', פרק קט"ו, עמ' 1155.
³ ע"ד מס' 508 מיום 14.5.36, חוס' 1, עמ' 100.
⁴ ספר החוקים 37 מיום כ" בניסן תשי"ז (20.3.50), עמ' 86.
⁵ ספר החוקים 56 מיום כ" באב תשי"ז (3.8.50), עמ' 266.
⁶ ספר החוקים 79 מיום כ"ד בסיון תשי"א (28.6.51), עמ' 210.
⁷ חוקי א"י, כרך א', פרק ל"ח, עמ' 472.